T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/350
KARAR NO : 2024/398
KARAR TR : 07/10/2024

ÖZET: Sürücü belgesiz araç kullandığındanbahisle, kendisine 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu madde36/3 ve 118/son fıkrası uyarınca idari para cezası verilen ve sürücü belgesine el konulan davacının, haksız uygulama sonucu yaşadığı mağduriyet nedeniyle uğradığı ileri sürülenmaddi zararın tazmini istemiyle açtığı davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : H. A.
Vekili : Av. İ. O.
Davalı : Denizli Valiliği
Vekili : Av. İ. S.
İhbar
Olunanlar: 1- M. S.
2- İçişleri Bakanlığı Merkez Efendi Nüfus Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin 11/09/2021 tarihinde aracı ile seyir halindeyken, Tekirdağ Şarköy kavşağında görevli trafik ekiplerince durdurularak yapılan kontrolde, sürücü belgesinin 24/08/2021 tarihinde Denizli ilinde alkollü araç kullanmak fiili sebebi ile el konulduğu belirtilerek, yeni ehliyetine el konulduğunu, olaya ilişkin müvekkilinin Denizli Cumhuriyet Başsavcılığına yaptığı şikayet üzerine açılan kamu davasında Denizli 5.Asliye Ceza Mahkemesinin E.2022/714, K.2022/877 sayılı kararı ile; M.S. İsimli şahıs tarafından müvekkilinin kaybettiği ehliyetinin kullanılarakel konulduğunun ve dolayısı ile alkollü araç kullanan şahsın da müvekkili olmadığının anlaşıldığını ve M.S. isimli şahıs hakkında resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçundan mahkumiyet kararı verildiğini, ayrıca alkollü araç kullanmak fiili sebebi ile müvekkiline verilen idari para cezası ve ehliyetinin geri alınması işlemlerinin de iptal edildiğini ifade ederek, olayın meydana gelmesinde Denizli Trafik Şube Müdürlüğünde görev yapan trafik polislerinin kusurunun bulunduğu ve kendilerine ibraz edilen sürücü belgesindeki fotoğraftaki kişi ile sürücü M.S.'nin aynı kişi olup olmadığının kontrol edilmediği, ayrıcaeski sürücü belgesinin 2017 tarihli olduğu ve yeni sürücü belgesinin alındığı tarihnoktasında da gerekli dikkat ve özenin gösterilmeyerek kusurlu davranıldığından müvekkilinin11.09.2021 tarihinden 16.01.2023 tarihine kadar şöförlük yapamadığını ve maddi zarara uğradığını ileri sürerekbahisle şimdilik 1.000 TL maddi zararın, sürücü belgesine el konulma tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile tazminine karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Denizli İdare Mahkemesi 10/05/2023 tarih ve E.2023/912, K.2023/1054sayılı kararı**ile, bakılmakta olan davanın, 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklananSorumluluk davalarının görüm ve çözümünde de adli yargının görevli olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle, davanın görev yönünden reddine 2577 sayılı İYUK 'un 45/1 maddesi uyarınca kesin olarak karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir :

"...Dosyanın incelenmesinden; davacının 11/09/2021 tarihinde aracı ile seyir halindeyken Tekirdağ Şarköy kavşağında görevli trafik ekiplerince durdurularak yapılan kontrolde sürücü belgesinin 24/08/2021 tarihinde Denizli ilinde alkollü araç kullanmak fiili sebebi ile el konulduğu belirtilerek yeni ehliyetine el konulduğu, olaya ilişkin davacının Denizli Cumhuriyet Başsavcılığına yaptığı şikayet üzerine açılan kamu davasında Denizli 5.Asliye Ceza Mahkemesinin 2022/714 E, 2022/877 sayılı kararı ile; M.S. İsimli şahıs tarafından davacının kaybettiği ehliyetinin kullanılarak davacının kayıp ehliyetine el konulduğunun ve dolayısı ile alkollü araç kullanan şahsın da davacı olmadığının anlaşıldığı ve M.S. İsimli şahıs hakkında resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçundan mahkumiyet kararı

verildiği, ayrıca alkollü araç kullanmak fiili sebebi ile davacıya verilen idari para cezası ve ehliyetinin geri alınması işlemlerinin de iptal edildiği belirtilerek, olayın meydana gelmesinde Denizli Trafik Şube Müdürlüğünde görev yapan trafik polislerinin kusurunun bulunduğu ve kendilerine ibraz edilen sürücü belgesindeki fotoğraftaki kişi ile sürücü M.S. nin aynı kişi olup olmadığının kontrol edilmediği, ayrıcaeski sürücü belgesinin 2017 tarihli olduğu ve yeni sürücü belgesinin alındığı noktasında da gerekli dikkat ve özenin gösterilmeyerek kusurlu davranıldığı, bu sebeple davacının 11/09/2021-16/01/2023 tarihine kadar şöförlük yapamadığı ve maddi zararı olduğu belirtilerek şimdilik 1.000,00-TL maddi tazminatın yasal faizi ile tazmini istemi ile bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile Anayasa Mahkemesi kararı gözetildiğinde, 2918 sayılı Kanun'un 110.maddesinin 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan sorumluluk davalarını kapsadığı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından doğan sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Nitekim Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün 31/01/2022 tarih ve E:2021/621 K:2022/42, 05/07/2021 tarih ve E:2021/424 K:2021/429 sayılı,27/04/2020 tarih ve E:2020/67 K:2020/98 sayılı kararları benzer niteliktedir.

Açıklanan nedenlerle; davanın, 2577 sayılı Kanun'un 15/1-a maddesi uyarınca görev yönünden reddine..."

3.Davacı vekili aynı olay nedeniylebu kez1.000 TL maddi ve 50.000 TL manevi zararın tazmini için adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. **Denizli 4. Asliye Hukuk Mahkemesi 05/03/2024 tarih ve E.2023/344, K.2024/85 sayılı kararı**ile, uyuşmazlığın, idari yargı mahkemelerinin görev alanına girdiğinden yargı yolunun caiz olmadığı gerekçesiyle HMK md. 114/1-b ve 115/2 madde hükümleri uyarınca usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"... Tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde;... dava konusunun davalı idarenin hizmet kusuruna dayalı idari yaptırım kararına dayandığı, iş bu idari yaptırım kararının mahkemece kaldırıldığı dolayısıyla davacının hizmet kusurundan doğan idari yaptırım kararı nedeniyle uğradığı maddi ve manevi zararlarının çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğusonuç ve kanaatiyle;2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu uyarınca idarenin hizmet kusuruna dayalı tazminat davalarının idari yargıda çözülmesi gerektiği anlaşılmakla, bu nedenle görevli mahkemenin Denizli İdare Mahkemesi olduğu anlaşılmakla mahkememizin görevsizliğine ilişkin aşağıdaki hüküm kurulmuştur. (Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 4.Hukuk Dairesinin 03/10/2022 tarih, 2022/2252 Esas, 2022/1406 Karar sayılı, Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 4.Hukuk Dairesinin 25/12/2023 tarih, 2023/1273 Esas, 2023/1916 Karar sayılı ilamları da bu yöndedir)

Her ne kadar kısa karar oluşturulurken dava konusu olay ile alakalı Denizli İdare Mahkemesinin 2023/912 esas ve 2023/1054 karar sayılı ilamı ile görevsizlik kararı verildiği sehven atlanmış bu yüzen ilk defa görevsizlik kararı verilerek aşağıdaki gibi hüküm kurulmuş, kısa karar ile gerekçeli karar arasında çelişki oluşturmamak üzere hükümde değişiklik yapılmamıştır.

T Ü R KM İ L L E T İ A D I N AH Ü K Ü M:

1) Dava konusu olayda uyuşmazlığın İDARİ YARGI MAHKEMELERİNİN görev alanına girdiği anlaşılmakla ve HMK 114(1)-b hükmü kapsamında "yargı yolunun caiz olmaması" nedeniyle HMK m. 115(2) hükmü uyarınca DAVANIN USULDEN REDDİNE..."

5. Davacı vekilinin 05.07.2024 havale tarihli dilekçesi ile 2247 Sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, Denizli 4. Asliye Hukuk Mahkemesince dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. Anayasa'nın *"Temel hak ve hürriyetlerin korunması"* başlıklı 40. maddesinin üçüncü fıkrasışöyledir:

"Kişinin, Resmî görevliler tarafından vaki haksız işlemler sonucu uğradığı zarar da, kanuna göre, Devletçe tazmin edilir. Devletin sorumlu olan ilgili görevliye rücu hakkı saklıdır."

7.2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "*Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı, karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlamak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemektir."

8. 2918 sayılı Kanun'un "*Kapsam*" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsar

Bu Kanun, karayollarında uygulanır. Ancak aksine bir hüküm yoksa;

a) Karayolu dışındaki alanlardan kamuya açık olanlar ile park, bahçe, park yeri, garaj, yolcu ve eşya terminali, servis ve akaryakıt istasyonlarında karayolu taşıt trafiği için faydalanılan yerler ile,

b) Erişme kontrollü karayolunda ve para ödenerek yararlanılan karayollarının kamuya açık kesimlerinde ve belirli bir karayolunun bağlantısını sağlayan deniz, göl ve akarsular üzerinde kamu hizmeti gören araçların, karayolu araçlarına ayrılan kısımlarında da,

Bu Kanun hükümleri uygulanır. "

9. 2918 sayılı Kanun'un "*Tanımlar*" başlıklı 3.maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"*Trafikten men: Trafik zabıtasınca, bu Kanunda belirtilen hallerde araçla ilgili belgelerin alınması ve aracın belirli bir yere çekilerek trafikten alıkonulmasıdır.*"

10. 2918 sayılı Kanun'un, *"Trafik zabıtasının görev ve yetki sınırı ile genel zabıtanın trafik hizmetlerini yürütmeye ilişkin yetkisi"* başlığı altında düzenlenen 6. maddesi şöyledir:

"Trafik zabıtası ve genel zabıtanın görev ve yetki sınırı;

a)Trafik zabıtası:

(Birinci fıkra mülga: 17/10/1996-4199/4 md.)

Trafik zabıtası görevi sırasında karşılaştığı acil ve zorunlu hallerde genel zabıta görevi yapmakla da yetkilidir.

Mülki idare amirlerince, emniyet ve asayiş bakımından zorunlu görülen haller dışında, trafik zabıtasına genel zabıta görevi verilemez, araç, gereç ve özel teçhizatı trafik hizmetleri dışında kullanılamaz.

b)(Değişik: 21/5/1997-4262/1 md.) Genel Zabıta

Trafik zabıtasının bulunmadığı veya yeterli olmadığı yerlerde polis; polisin ve trafik teşkilatının görev alanı dışında kalan yerlerde de jandarma, trafik eğitimi almış subay, astsubay ve uzman jandarmalar eliyle yönetmelikte belirtilen esas ve usullere uygun olarak trafiği düzenlemeye ve trafik suçlarına el koymaya görevli ve yetkilidir."

11. 2918 sayılı Kanun'un *"Sürücü Belgesi alma zorunluluğu "* başlığını taşıyan36. maddesi şöyledir:

" (Değişik : 24/5/2013 - 6487/18 md.)

Motorlu araçların, sürücü belgesi sahibi olmayan kişiler tarafından karayollarında sürülmesi ve sürülmesine izin verilmesi yasaktır.

Araçlar, Yönetmelikte sınıfları belirtilen sürücü belgelerine sahip sürücüler ile çok taraflı anlaşmalara göre sürücü belgesi bulunan veya geçerli uluslararası sürücü belgesi olan kişilerce sürülebilir.

Buna göre;

a) Sürücü belgesi olmayanların,

b) Mahkemelerce veya Cumhuriyet savcılıklarınca ya da bu Kanunda belirtilen yetkililerce sürücü belgesi geçici olarak ya da tedbiren geri alınanların,

c) Sürücü belgesi iptal edilenlerin,

araç kullanarak trafiğe çıktıklarının tespiti hâlinde, bu kişilere 1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir. Ayrıca, aracın sürücü belgesiz kişilerce sürülmesine izin veren araç sahibine de tescil plakası üzerinden aynı miktarda idari para cezası verilir"

12. 2918 sayılı Kanun'un *"Ceza puanı uygulaması, puanlama ve trafik kazası nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınması"* başlıklı 118. maddesi şöyledir :

"*Bu Kanunun suç saydığı bir fiilden dolayı haklarında ceza uygulanan sürücülere, aldıkları her ceza, için esasları yönetmelikte belirlenen ceza puanları verilir.*

(Değişik: 17/10/1996-4199/37 md.) Trafik suçunun işlendiği tarihten geriye doğru bir yıl içinde toplam 100 ceza puanını dolduran sürücülerin sürücü belgeleri 2 ay süre ile geri alınır ve eğitime tabi tutulurlar.

(Ek: 17/10/1996-4199/37 md.) Aynı yıl içinde ikinci defa 100 puanı dolduran sürücülerin sürücü belgeleri 4 ay süre ile geri alınarak psiko-teknik değerlendirmeye ve psikiyatri uzmanının muayenesine tabi tutulurlar. Muayene sonucunda sürücülük yapmasına engel hali bulunmayanların belgeleri, süresi sonunda iade edilir.

(Ek: 17/10/1996-4199/37 md.) Bir yıl içinde üç defa 100 ceza puanını dolduran sürücülerin sürücü belgeleri süresiz olarak iptal edilir.

(Ek: 17/10/1996-4199/37 md.) Ölümle sonuçlanan trafik kazalarına asli kusurlu olarak sebebiyet veren sürücülerin sürücü belgeleri ise 1 yıl süre ile geri alınır.

Ceza puanlarının tespit ve uygulanmasına ait usul ve esaslar yönetmelikte gösterilir.

(Değişik: 21/5/1997-4262/4 md.) Bu madde ve diğer ilgili maddelerdeki hükümlere göre sürücü

belgeleri geri alınanlardan, geri alma süresi içinde araç kullandığı tespit edilenler, bu Kanunun 36 ncı maddesinin üçüncü fıkrasına göre cezalandırılırlar."

13. 2918 sayılı Kanun'un *"Görevli ve Yetkili Mahkeme"* başlıklı 110. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 11/1/2011-6099/14 md.)

İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanun'dan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"

14. 2918 sayılı Kanun'un *"Sürücü belgelerinin geri alınmasında ve iptalinde yetki"* başlıklı 112. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(Değişik: 12/7/2013-6495/20 md.)

Bu Kanun'un 6 ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kuruluşlarının yetkilendirildiği hâller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemeleri karar verir.

Bu Kanun'un 51 inci maddesinin ihlali ve 118 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı "100 ceza puanını doldurmak" eylemi nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınmasına yine bu Kanun'un 6 ncı maddesinde sayılan görevliler yetkilidir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması veya iptaline dair verilen kesinleşmiş mahkeme kararı örnekleri, sürücülerin sicillerine işlenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik birimlerine gönderilir.

Bu Kanun'a göre görülen davalar, diğer kanunlara göre görülen davalarla birleştirilemez...."

15.2918 sayılı Kanun'un *"Suç ve ceza tutanakları"* başlıklı 114. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 18/1/1985-KHK 245/13 md.; Değiştirilerek kabul: 28/3/1985 -3176/13 md.)

(Değişik birinci fıkra : 3/5/2006 – 5495/3 md.) Bu Kanun'da yazılı trafik suçlarını işleyenler hakkında yetki sınırları içinde Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı personeli ile Ulaştırma Bakanlığının ve Karayolları Genel Müdürlüğünün ilgili birimlerinin il ve ilçe kuruluşlarında görevli ve yetkili kılınmış personelince tutanak düzenlenir.

Birkaç trafik suçunun bir arada işlenmesi halinde her suç için ayrı ceza uygulanır.

(Değişik fıkra: 3/11/1988–3493/48 md.) Yargı yetkisine giren suçlarla ilgili tutanağın bir sureti ilgili mahkemeye 7 iş günü içinde gönderilir.

(Mülga dördüncü fıkra: 12/7/2013-6495/24 md.)

(Mülga beşinci fıkra: 12/7/2013-6495/24 md.)

(Mülga altıncı fıkra: 12/7/2013-6495/24 md.)

(Mülga yedi ve sekizinci fıkralar: 3/11/1988 – 3493/48 md.)

Bu maddenin uygulanmasına ait usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

(Ek fıkra: 3/7/2003-4916/32 md.) Trafik para cezaları kredi kartı ile de ödenebilir. Kredi kartı ile yapılan tahsilatın saymanlık hesaplarına aktarılma süresi ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir."

B. Yargı Kararı

16. Anayasa Mahkemesinin 26/12/2013 tarihli ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı (R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147) kararının ilgili kısmı şöyledir:

"... Anayasa Mahkemesinin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı

Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…"

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

17. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Seyfi HAN, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan07/10/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine, son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından,görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

18. Raportör-Hâkim Şerife ÖZDOĞAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

19. Dava, Trafik Ekiplerince yapılan kontrolde, davacıya sürücü belgesiz araç kullandığı iddiasıyla; sürücü belgesine el konulan ve hakkında idari para cezası uygulanan davacının;sürücü belgesine haksız el konulduğunun ve yersiz idari para cezası kesildiği ve ilgi cezaların mahkeme kararıyla iptal edildiği belirtilerek ; ehliyetine haksız olarak el konulduğusüreçte yaşadığı mağduriyet sonucu uğradığı idari yargıdamaddi, adli yargıda maddi ve manevizararın tazmini istemiyle açılmıştır.

20. Olayda davacıya sürücü belgesiz araç kullandığından bahisle 2918 sayılı Kanun uyarınca idari para cezası verildiği ve davacının ehliyetine geçici süre ile el konulduğu, davacıya yapılan işlemin hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle Denizli 2. Sulh Ceza Hakimliğinin D.İş No.2023/283 sayılı kararıyla davacıya verilen idari para cezasının kaldırıldığı, sürücü belgesinin 16.01.2023 tarihinde kendisine iade edildiği anlaşılmıştır.

21. Anayasa'nın Başlangıç kısmında öngörülen Kuvvetler ayrımı ilkesi ile yargı ile ilgili 9. ve 138. maddeleri dikkate alındığında, bağımsız bir erk olan yargının yargılama faaliyeti ile ilgili işlemlerinin, Anayasa'nın 125. maddesinde öngörülen idari işlemler kapsamında değerlendirilmesi mümkün olmayıp, bu yargısal işlemler nedeniyle idari yargı yoluna başvurulabilmesine imkân yoktur. Esasen bu durum, kuvvetler ayrılığı ilkesinin tabii bir sonucudur.

22. Cumhuriyet Savcılarıyla onlar adına işlem yapan kolluk personelinin yargılamadaki fonksiyonu geniş çerçevede bir kamu hizmeti olarak değerlendirilse de, somut olarak, ifa edilen yargı faaliyetinin bir parçası olduğunda ve yargısal işlem mahiyetini taşıdığından kuşku bulunmamaktadır. Yargılama sürecine katkıda bulunan işlemler ya da faaliyetler nedeniyle Devletin sorumlu tutulmasında da bu sorumluluğun denetiminin aynı yargı düzeni içinde yapılması ve yargısal nitelikli bir işlemin idari yargı denetimi dışında tutulması gerektiği açıktır.

23. Dosyanın ve ilgili mevzuatın bir bütün olarak incelenip değerlendirilmesinden, tazminat isteminin 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklandığı, ayrıca sürücü belgesinin geri alınmasına ve idari para cezası uygulanmasına ilişkin idarenin hatalı uygulama sonucu düzenlendiği ileri sürülentutanağın hukuki denetiminin de adli yargı yerinde yapıldığı gözetildiğinde, açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde de adli yargının görevli olduğu, meydana gelen zararların tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

24. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Denizli 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 05/03/2024 tarih ve E.2023/344, K.2024/85 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Denizli 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 05/03/2024 tarih ve E.2023/344, K.2024/85 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

07/10/2024 tarihindeOY BİRLİĞİİLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Doğan	Eyüp	Seyfi
YAŞAR	AĞIRMAN	SARICALAR	HAN

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN